

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Die Handschriften der Badischen Landesbibliothek in Karlsruhe

Die Reichenauer Handschriften - Die Pergamenthandschriften

Badische Landesbibliothek

Wiesbaden, 1970

Aug. perg. 29

[urn:nbn:de:bsz:31-8357](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-8357)

Biblia II, vom *Ecclesiastes* bis zur *Apocalypsis*; *Baruch* steht vor *Ezechiel*, *Actus Apostolorum* f. 360' nach der *Epist. ad Hebreos*.

f. 1, 1 Incipit ecclesiastes liber. Hoc est Coeleth.

Uerba ecclesiastes ... (402, 2) ... nobis Amen.

In Nomine Domini Explicit Liber Apocalipsis Anno Domini.
·^o·CCCC·XXX·^o·V.

402' Iste liber est magistr(o) Iohanni Spenlín

Mit Miniaturen.

Schild Secunda pars biblie continens. XXXI. partes.

Holzdeckel mit hellgrauem, früher rotem, Leder überzogen; vorn und hinten je 5 Buckeln; die 2 Spangen ab.

+ **XXIX.** 83 f. (2 c., 34 l.) 400 x 314, s. IX ex.

f. 1—48 = 6 Quaternionen; 49—54 = 1 Ternio; 55—70 = 2 Quaternionen; 71 x 72 x 73 x 74 x; 75.76.77 | 78.79.80. 81 x 82 x 83. x

f. 1, 1—2^r spätere Zusätze, s. X.

1, 1 Lectio sancti euangelii secundum Lucam., ... = 2, 1—9.

1, 2 Omelia beati Gregorii papae de eadem lectione

Quia largiente domino missarum solemnia ... (1'2) ... regem nostrum. recognouit me = *Greg. in Eu. hom. 8, t. I c. 1460—1462 B.*

Dann 8 Verse de horis canonicis (am l. Rande Quare septemplaces laudes in die ecclesia canit.)

In matutino dampnatur tempore Xpistuc.

... Xpisto bis sena custodia ponitur hora. cf. *Chevalier, Rep. hymn. n. 8680.*

De decem plagis Egiptiorum (5 Verse):

Prima rubens unda. Raņe tabesque secunda.

... Nona tegit solem. primam negat ultima prolem.

2, 1 über die Sacramente 17 Verse Diluuium speciem baptismi gessit et unda ... Affines. consanguineos. conubia prima.

De coniugio 39 Verse Non susceperunt nec plures una nec unis ... Femina sub Xristo. sic nubere lege iubetur.

De sacramento corporis. 30 Verse Melchisedech domino. unum panemque litauit ... (2, 2) ... Ad proprium cap tria sacramenta redisse.

[Dann Eintrag saec. XI—XII:

Quis michi tribuat ut in inferno = *Iob 14, 13.*

Aue Maria gratia plena dominus tecum = *Luc. 1, 28.*

Que cum audisset . . . salutatio = 29.

A quorum claritate atque munditia per prime culpe meritum per cotidiana delicta longe distabamus. Quia enim peccando extranei eramus a deo. extraneos nos á suo consortio deputabant angeli ciues dei.

Lectio libri apocalipsis Iohannis apostoli.]

Homiliarium Pauli Diaconi. *Lectionarius Breuiarii. Proprium de tempore. Pars hiemalis, von 110 Homilien erhalten nur I—XXXII. XXXVIII. LXXXVI; und Stücke von XXXIII. XXXVIII. XL. LXXII. LXXIII. LXXVII. LXXXV. LXXXVII. LXXXVIII. CV.*

2' Des Paulus Diaconus Widmung an Karl den Großen.

+ Summo apici rerum regi. dominoque potenti . . . firmum oro capiat uestra sanctione uigorem. = *Mabillon, Vetera Analecta (Par. 1723) p. 18^{a-b}. Waitz MG SS rer. Langob. (1878) p. 20. Dümmler MG. Poet. I (1881) carm. XXXIV p. 68—69.*

3, 1 Karoli M. epistola generalis a. 786—800.

Carolus. dei fretus auxilio. rex Francorum. et Langobardorum. ac patricius Romanorum. Religiosis lectoribus nostrae ditioni subiectis.

Cum nos diuina semper domi . . . (3, 2) . . . ad legendum. = *MG. Cap. I p. 80—81.*

3' 1 In nomine omnipotentis dei. Incipiunt. omeliae. siue. tractatus. beatorum. Ambrosii. Augustini. Hieronimi. Leonis. Maximi. Gregorii. et aliorum. catholicorum. et uenerabilium. patrum. legendi. per totius. anni. circulum. tam. in singulis. do(3' 2)minicis. diebus. quamque. et in reliquis. diuinis. festiuitatibus. id est. natiuitate domini. nec non. epi- phania. seu pascha. ascensione. quoque. domini. siue. pentecoste. uel etiam. festis. apostolorum. Virginum. Martyrumque seu. confes(4, 1)so- rum. Ieiuniorumque. diuersorum. Quorum. omnium. ordine. suo. adno- tatio. inferius continetur. = *Mabillon p. 18^b.*

Quicquid. sane. in hoc uolumine. minus est. in alio. habetur. ÷.

4, 2—6, 1 *Verzeichniss über die Homilien des 1. Teils, 110 Nummern umfassend; de tempore und de sanctis nicht geschieden.*

4, 2 Incipiunt. capitula. in primis. De aduentu domini.

Ebdomada. V. ante. natale. domini . . . (6, 1) . . . CX. Item tertius sermo cuius supra.

Expliciunt capitula

Ebdomada. V. ante. natale. domini

Lectio sancti euangelii secundum Iohannem; . . . = 6, 5—14.

·I. Omelia beati Augustini de eadem lectione.

6, 2 Miracula quae fecit dominus noster ... (8, 2) ... dominus erat.
= in *Ioh. tr. 24 Migne XXXV c. 1592—1596. Pauli homiliar. 197 Migne XCV c. 1453—1457.*

8'1 Ebdomada. IIII. ante natale domini.

Lectio sancti euangelii secundum Matheum ... = 21, 1.

II Omelia beati Iohannis episcopi de eadem lectione.

Puto. res ipsa exigit ... (12, 1) ... seculorum. amen. *Migne PG. LVI c. 834—838.*

Ebdomada. III. ante natale domini.

Lectio sancti euangelii secundum Lucam ... = 21, 25.

III Omelia beati Gregorii papae

Dominus ac redemptor noster paratos nos ... (14, 1) ... preuenitis.
= *Greg. in Eu. hom. 1 t. I c. 1436—1439.*

Ebdomada. II. ante natale domini.

IIII Sermo beati Maximi episcopi.

Igitur quoniam post tempus spiritalibus aepulis ... (14' 2) ... in terra. = *hom. 2 c. 5—8.*

Item unde supra ^{ant (2)} de natale domini.

Lectio sancti euangelii secundum Matheum ... = 11, 2—3.

V Omelia beati Gregorii papae.

Querendum nobis est fratres karissimi. Iohannes propheta ... (16' 2) ... ualeatis amen. = *Greg. in Eu. hom. 6 t. I c. 1452—1457.*

Ebdomada .I. ante natale domini.

VI Sermo beati Maximi episcopi.

Superiore dominica capitulum euangelicum disserentes ... (17' 1) ... clarificetur in nobis. = *Max. hom. 3 c. 9—12, 3.*

VII Item unde supra.

Sermo beati Augustini episcopi.

17' 2 Qui sunt in illa nocte duo in lecto ... (18, 2) ... inueniri.
= *Max. serm. 2 c. 397—400.*

Item de q̄ supra. Lectio sancti euangelii secundum Iohannem ...
= 1, 19.

VIII Omelia beati Gregorii papae de eadem lectione.

Ex huius nobis lectionis uerbis fratres karissimi ... (20, 2) ... ualeatis amen; = *Greg. in Eu. hom. 7 c. 1456—1461.*

20' 1 Item infra ebdomada ante natale domini

VIII. Sermo beati Augustini episcopi de unitate trinitatis et de incarnatione domini: ~

Legimus sanctum Moysen. populo dei ... (21' 2) ... in terris. = *Aug. app. serm. 245 Migne XXXIX c. 2196—2198.*

X Item sermo beati Augustini episcopi de aduentu domini:

Vos inquam conuenio. o Iudaei ... (24, 2) ... debeatis. = *Pauli homiliar. 12 Migne XCV c. 1470—1475. = c. Iudaeos 11—17 Migne XLII 1123—1127.*

Feria quarta ante natale domini.

24' 1 *Lectio sancti euangelii secundum Lucam ... = 1, 26. 27.*

XI Omelia uenerabilis Bedae presbyteri de eadem lectione.

Exordium nostrę redemptionis fratres karissimi ... (27' 1) ... secula seculorum amen; = *Bedae hom. t. VII c. 335—338.*

Feria VI. ante natale domini

Lectio sancti euangelii secundum Lucam.

27' 2 ... = 1, 39. 40.

XII Omelia uenerabilis Bedae presbyteri de eadem lectione;

Lectio quam audiuius sancti euangelii. et redemptionis nostrę ...

(32' 1) ... saecula saeculorum. amen; = *Bedae hom. t. VII c. 101—106.*

Die sabbati ante natale domini.

Lectio sancti euangelii secundum Lucam ... = 3, 1—2.

32' 2 XIII Omelia eiusdem lectionis beati Gregorii papae;

Redemptoris praecursor. quo tempore uerbum praedicationis ...

(38, 1) ... tenemus. = *Greg. in Eu. hom. 20, t. I c. 1516—1525.*

XVIII Sermo beati Maximi episcopi dicendus an (38, 2) te natale domini.

Laetitia quanta sit. quantusque concursus ... (39, 2) ... in spiritu sancto amen; = *Max. hom. 1 c. 1—6.*

In uigilia. natalis domini. ad nonam:

Lectio sancti euangelii secundum Matheum ... (39' 1) ... = 1, 18.

.XV. Omelia Origenis de eadem lectione.

Cum esset desponsata mater eius Maria Ioseph ... (42' 1) ... regnat in saecula saeculorum. amen. = *in diuersos hom. 1 ed. Par. a. 1512 t. III f. CXV^r 1—CXVI^r 2B = Pauli homiliar. 17 Migne XCV c. 1162—1167.*

In natale domini nocte.

Lectio de Isaia propheta ... (42' 2) ... = 9, 1—8.

Item alia lectio de Isaia. propheta ... (43, 1) ... = 40, 1—17.

Item .III. *Lectio de Isaia propheta ... (43, 2) ... = 52, 1—10.*

Item .IIII. *Lectio de Isaia propheta.*

43' 1 ... (43' 2) ... = 61, 10—62, 12.

XVI Sermo beati Isidori episcopi de natale domini

Natalis domini dies. ea (de 2) causa a patribus ... (44, 2) ... natus est Xpistus; = *de eccl. off. 1, 26 t. VI p. 392—393 Ar.* = *Pauli homiliar. 22 Migne XCV c. 1167—1168.*

XVII Sermo papae Leonis de natale domini,

Saluator noster dilectissimi hodie natus est. gaudeamus ... (45, 2) ... redemit. Xpistus dominus noster. = *Leonis serm. 21 t. I c. 64—66.*

XVIII Item alius unde supra.

Exultemus in domino dilectissimi ... (46' 2) ... regnantem. cum deo patre et spiritu sancto. amen. = *Leonis serm. 22 t. I c. 66—72.*

XVIII. Sermo beati Fulgentii archiepiscopi de natale domini.

Cupientes aliquid de huius diei sollemnitate narrare ... (48' 2) ... custodiat amen. = *Fulgent. Rusp. sermo 2 Migne LXV c. 726—729.*

XX. Item de natale domini.

Sermo beati Maximi episcopi.

Iustissime fratres festiuitate praesentis diei ... (49' 2) ... laudemus. = *Max. hom. 11 c. 29—32.*

XXI. Item eiusdem de natale domini.

50, 1 Hodie fratres karissimi. Xpistus natus est. nos renati ... (50' 2) ... ueritatem. = *Max. hom. 10 c. 25—28.*

51, 1 XXII. item de natale domini. | cuius supra.

In aduentu dominico fratres karissimi. solutus est omnis ... (51' 2) ... purgaret. = *Max. hom. 12 c. 33—36.*

XXIII. Item cuius supra de natale domini.

Hodierni mysterii sacramentum fratres karissimi. sicut credidistis ... (52' 1) ... non possis. = *Max. hom. 13 c. 35—38.*

[Die nun folgenden beiden Sermonen

Sermo beati Maximi episcopi de natale domini.

Inuestigabiles humanis sensibus ... (53, 2) ... saluauit. = *Max. hom. 14 c. 39—40.*

XXV. Item sermo beati Maximi episcopi de natale domini.

In aduentu dominico fratres karissimi. cui honorem debitum ... (53' 2) ... post mortem. = *Max. hom. 15 c. 41—42 fehlen im Index.]*

Item de natale domini.

Lectio sancti euangelii secundum Lucam ... = 2, 1—9.

54, 1 Omelia beati Gregorii papae de eadem lectione.

Quia largiente domino ... (54' 2) ... homo. = *Greg. in Eu. hom. 8 t. I c. 1460—1463.*

55, 1 Lectio. sancti. euangelii. secundum. Lucam ... = 2, 15.

XXV. Omelia. uenerabilis. Bedę. presbyteri. de eadem. lectione.

Nato in Bethleem domino saluatore ... (57, 1) ... saeculorum. amen. = *Bedae hom. t. VII c. 303—305.*

Lectio sancti euangelii secundum Iohannem ... = 1, 1—3.

XXVI Item omelia uenerabilis Bedae presbyteri de eadem lectione in natale domini:

Quia temporalem mediatoris dei ... (60' 1) ... saeculorum. amen. = *Bedae hom. t. VII c. 305—309.*

XXVII In natale sancti Stephani protomartyris Xpisti

Omelia beati Fulgentii Cartaginensis episcopi.

Heri caelebrauimus temporalem sempiterni regis nostri natalem ... (62, 2) ... saluatoris. = *Fulg. sermo 3 Migne LXV c. 729—732.*

XXVIII In natale eiusdem beati martyris Stephani.

Omelia sancti Maximi episcopi.

Lectio actuum apostolorum quae nobis hodie lecta est ... (63' 2) ... saeculorum. amen. amen. = Max. hom. 64 c. 201—206.

XXVIII. Sermo sancti Augustini episcopi (64, 1) de miraculis eiusdem beati martyris Stephani.

Ad aquas Tibilitanas ... (66, 1) ... testes fuerunt. = *de ciu. dei 22, cap. 8—cap. 9 ed. Hoffmann CSEL XXXX 2 p. 604, 23—612, 24.*

Item in natale cuius supra.

Lectio sancti euangelii secundum Matheum ... = 23, 34.

XXX. Sermo de eadem lectione ex commentario beati Hieronimi presbyteri.

66, 2 Ecce ego mitto ad uos prophetas ... (67, 2) ... conspicient. = *Opp. t. VII 1 c. 189 A—192 C.*

In natale sancti Iohannis euangelistae.

XXXI Sermo beati Isidori episcopi;

67' 1 Iohannes apostolus et euangelista filius ... (67' 2) ... ebulliat. = *de ortu et obitu patrum cap. 72, t. V p. 183 Ar.*

XXXII Item ex historia ecclesiastica (3, 23, 6—19) relatio de eodem beato Iohanne.

Audi fabulam. non fabulam sed rem gestam ... (69, 1) ... ostendens. = *Rufin. ed. Mommsen p. 239, 13—245, 5.*

Item unde supra.

Lectio sancti euangelii secundum Iohannem ... = 21, 19—20.

XXXIII Omelia uenerabilis Bede^{a (2)} presbyteri de eadem lectione.

Lectio sancti euangelii quae nobis lecta est fratres mei. tanto

maiori ... (71' 2) ... missus est <inrumpen(tes) abgeschnitten>. = *Bedae hom. t. VII c. 310—314, l. 5.*

* * * Lücke

72, 1 [XXXVIII.] Quod mortuus est Xpistus. peccato mortuus est ... (72, 2) ... conciperetur in utero. = *Origenis hom. 14 in Lucam, in Hieronym. opp. t. VII 1 c. 285—286 A.*

XXXVIII. Sermo. beati Ambrosii. episcopi. de eodem die

Circumciditur itaque puer. Quis ille puer? ... (72' 2) ... uulvam ut immaculatus exiret. = *expos. Luc. 2, 55—57 Migne XV c. 1654 A—1655 A, ed. Schenkl CSEL XXXII 4 p. 71, 17—73, 8. = Pauli homiliar. 43 Migne XCV c. 1185—1186.*

Item unde supra

Lectio sancti euangelii secundum Lucam ... = 2, 21.

<XL> Omelia uenerabilis Bedae presbyteri de eadem lectione.

Sanctam uenerandamque presentis festi memoriam ... ut concideretur puer | = *Bedae hom. t. VII c. 317, l. 1—11. ||*

* * * Lücke

73, 1 [zu LXXII] (immo)landum dominus postolaret ... (73' 2) ... reuocarit. = *Pauli homiliar. 65 (Ioh. Chrys.) Migne XCV c. 1212 A, l. 14—1213.*

LXXIII. Item unde supra de eodem die.

Lectio sancti euangelii secundum Lucam ... = 18, 31.

Omelia beati Gregorii papae de eadem lectione.

Redemptor noster praeuidens ex passione sua ... miracula = *Greg. in Eu. hom. 2, t. I c. 1440 B, l. 1—11.*

* * * Lücke

74, 1 pienter et sancte uiuere decet ... (74' 2) ... ad imaginem dei conditi sumus. nec carnali = [LXXVII] *Leonis serm. 41 t. I c. 153, 2—155, 18.*

* * * Lücke

75, 1 fastidiat desiderat capere ... (75, 2) ... quod fuerat alienum. = [LXXXV] *Iohannis ep. sermo de Iacob et Esau: Portabat Rebecca ... ed. Ven. 1549, t. I f. 117.*

Lectio sancti euangelii secundum <Matheum> ... = 17, 1.

LXXXVI Omelia eiusdem | beati Leonis <de eadem lectione>

Euangelica lectio <dilectissimi> quae per aures <corporis interio>rem ... (80' 2) ... per omnia saecula saeculorum amen. = *Leonis serm.*

Die Pergamenthandschriften der Reichenau.

51 t. I c. 192—197, dann (LXXXVII) Bedae hom. t. VII c. 120—124 (beide teilweise mit Textverlust).

LXXXVIII Dominica II. in quadragesima

Sermo beati Iohannis episcopi de Ioseph.

Mittitur a Iacob patre sanctissimo Ioseph sanctus ... (81' 2) ... defuerit (teilweise mit Textverlust) = ed. Ven. 1749, t. I f. 118.

LXXXVIII Item eiusdem Iohannis episcopi de confessione peccati.

Confitemini domino quoniam bonus est ... uulneribus suggerit.

* * * Lücke

82, 1 multitudo maxima sequebatur ... (82' 2) ... significant. Quorum = [aus XCII] Beda t. VII c. 258, 14 v. u. — 259, 68 v. u.

83, 1 u. 83' 2 zum Teil erhalten aus [CV] Bedae t. VII c. 287, 5 v. u. — 289, 5, medio limine — nequimus, ipsam terrenae.

1 Liber monasterii Augie maioris. | B. 4. Im vorderen Deckel Π ₄
Gemalte Initialen.

Tironische Note für amen f. 57, 2. 60' 1. 63' 2

Schild Sermones seu omelie Ambrosij Augustini Ieronimi Leonis et aliorum dominicis diebus In Sollempnitatibus et precipuis sanctorum festis ab adventu vsque xLmam.

Vgl. Mabillon, *Iter Germanicum* [a. 1683], in: *Vetera Analecta*. (Paris 1723) p. 15^a: 'Homiliae à Paulo Diacono digestae in duobus magnis voluminibus, scriptae ab annis octingentis'. 18^{a-b}. *Annales OSB t. II* (Luce 1739) c. 306. O. Abel, *Archiv d. Ges. f.ält. deutsche Geschichtkunde XI* (1858) S. 784. E. Dümmler, *N. Archiv IV* (1879) S. 111—112. E. Ranke, *Zur Geschichte des Homiliariums Karls des Großen*. In: *Theologische Studien u. Kritiken*. 1855. Jg. 28. Bd. Gotha 1855 S. 382—396. W. Brambach, *Psalterium S. 33 und Reichenauer Sängerschule S. 32 Anm.* F. Wiegand, *Das Homiliarium Karls des Großen auf seine ursprüngliche Gestalt hin untersucht* (= *Studien zur Geschichte der Theologie und der Kirche h. von Bonwetsch u. Seeberg*). Leipzig 1897. S. 5 f.

Holzdeckel, mit grauem Leder überzogen; vorne (von 5) 3 Buckeln, hinten (von 5) 4 Buckeln; 2 Lederspangen, die eine noch mit Metall beschlagen.

+ XXX. 273 f. 376 × 253, s. XIII—XIV.

1. 2 | 3. 4 = 1 Binio; 5—16 = 1 Senio; 17—36 = 2 Quinionen;

37—44 = 1 Quaternio; 45—74 = 3 Quinionen;